

til dem, hvor de ikke gjælde, da have vi nylig hørt den ærede Justitsminister sige, at han ikke engang selv vidste, hvormange det gjaldt om, og derved bortfalder jo naturligtvis det hele Forsvar, som man vil føre; han har selv sagt, at han ikke for Dieblittet vidste, hvilke andre eller flere denne Lov vilde komme til at gjælde om end de 4, der ere nævnte i Notizverne til Lovudkastet; det kan derimod jo let være, at det gjælder for en meget stor Deel af Fideicommisserne. Jeg kjender f. Ex. enkelte, der her ikke ere nævnte, og som det gjælder om; jeg troer saaledes, at det gjælder om Adlersborg, og jeg har ogsaa hørt, at det skulde gjælde om Wilhelmsborg, og der kan, som sagt, være flere, hvorom det Samme gjælder, saa vi famle her iblinde, idet vi ikke vide, hvilken Udstrækning denne Lov vil have i sine Virkninger. Naar man nu tillige veed, at Fæstebondestanden paa disse Fideicommisser stilles aldeles blot ved de Bevillinger, der saaledes meddeles Fideicommissbesidderen, med Hensyn til deres Gaardes Erhvervelse til Eiendom, idet de naturligtvis ikke ville kunne faae dem til Eiendom, uden de i Bud kunne hamle op med hvilket som helst andre Concurrenter, og at den Udførelse, de og deres Børn igjennem Sæder og Sædvaner her i Landet have til at blive ved Gaardene, altsaa ikke her kommer med i Betragtning, men at de skulle overbyrde enhver anden fremmed Concurrent, der kommer, naar de ville vente at faae Selveiendom paa deres Gaarde, saa er det, at vi, paa Grund af den Frygt, vi i saa Henseende nære for Bøndestændens Stilling paa disse Fideicommissgodsfer, maae modfatte os Loven, forsaavidt ikke disse Endringsforslag, som nogenlunde sikkre derimod, blive vedtagne. Den sidste ærede Taler henvisste til, hvad der ved Lovens forrige Behandling denne Sag angaaende skulde være anført af Rigsdagsmanden for Kjøbenhavns Amt's 3die Valgkreds; jeg troer nu, han meente Rigsdagsmanden for Kjøbenhavns 3die Valgkreds (J. E. Larsen) (Mourier: Ja!), og jeg hører nu, at han selv bekræfter det, og jeg skal derfor gaae ind paa nogle af de Uttringer, som jeg under Sagens forrige Behandling hørte fra den ærede Rigsdagsmands Side til Forsvar for denne Bestemmelse. Han

sagde dengang, hvad den sidste ærede Taler nu nylig gjentog, at man ikke skulde slaae en Bom for de Fæstebønder paa de paagjældende Fideicommissfer, der kunne ønske at faae deres Gaarde til Selveiendom; han udviklede meget udførligt, at disse Fæstebønder jo ikke vare umyndige Folk, og at de ikke vilde takke dem, der vare med at slaae en saadan Bom. Deri har den ærede Rigsdagsmand kun Ret, forsaavidt han stemmer for de Endringsforslag, der her ere stillede; thi, stemmer han ikke for dem, men vil alligevel have, at Loven skal udførelse, som den foreligger i det oprindelige Udcast, saa skaffer han ikke Bønderne nogen stor eller glædelig Afgang til at faae deres Gaarde til Eiendom; han gjør derimod, hvad han kan, til, at disse Bønder ikke faae deres Gaarde til Eiendom, idet han bidrager til, at disse Gaarde ville gaae over i Hænderne paa Pengemænd, der ere istand til at overbyrde Bønderne med Hensyn til Salget af deres Gaarde. Naar vi altsaa stemme imod denne Lov, saa er det ikke for at slaae en Bom for Bønderne, for at de ikke skulle faae Selveiendom, men det er for at slaae en Bom for Pengemændene, for at de ikke skulle taste sig over disse Eiendomme og betage Bøndestændens de Gaarde, der hidtil have staaet til deres Raadighed; det er denne Bom, vi slaae, og jeg antager virkelig, at Fæstebondestanden dog maaskee vil blive os nogen Tak skyldig, fordi vi have gjort Bort til at faae den staaet.

Jeg troede saameget mindre, at den ærede Rigsdagsmand skulde have Noget imod, hvis, som han troede, Fæstebønderne ikke vilde være os takskyldige derfor, som jeg netop troer, at han slet ikke ønsker, at Bøndestændens skulde være os nogen Tak skyldig; ved at hindre denne Lovs Udførelse, vilde han maaskee opnaae Noget, som han maaskee vilde ansee for en Fordeel. Den ærede Rigsdagsmand for Kjøbenhavns 3die District (J. E. Larsen) meente ogsaa, at man, ved at stemme imod denne Lov, skulde gjøre Noget, der kom i Strid med Grundlovens Aand, nemlig imod Grundlovens § 98; men jeg kan rigtigt nok ikke indsee, hvor denne Strid skulde ligge; thi Grundlovens § 98 siger jo, at det skal ordnes ved Lov, hvorledes Fideicommissgodsfer kan overdrages til fri Eiendom; det skulde altsaa stride imod den Be-